

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки та економічної теорії

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»</p> <p>Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>перший (бакалаврський)</p>
<p>Компонент освітньої програми:</p>	<p>обов'язковий</p>
<p>Кількість кредитів ECTS кількість годин</p>	<p>5 кредитів /150 годин</p>
<p>Семестр</p>	<p>1,2</p>
<p>Форма контролю</p>	<p>залік</p>
<p>Мова викладання</p>	<p>українська</p>
<p>Профайл викладачів</p> 	<p>Юхименко Петро Іванович Посада: професор кафедри економіки та економічної теорії Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 116 ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). E-mail: petro.yurkymenko@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: відповідно до графіку консультацій кафедри економіки та економічної теорії https://btsau.edu.ua/uk/content/profesorstvo-vykladackyy-sklad-kafedry-ekonomiky-ta-ekonomichnoyi-teoriyi</p>
<p>Опис дисципліни</p>	<p>Дисципліна «Історія економіки та економічної думки» належить до обов'язкового компоненту освітньої програми, розроблена для студентів, зацікавлених у здобутті фундаментальних теоретичних знань з концепцій розвитку економічних систем, формування інститутів грошового господарства. Дисципліна відноситься до циклу професійної та практичної підготовки, знайомить студентів із загальнонауковим розвитком у галузі економіки та економічної теорії, історію виробництва у всій його багатоманітності на різних етапах історії народів та “національну лінію” в ній. В результаті вивчення курсу студенти набувають фундаментальні теоретичні знання про найбільш життєздатні й ефективні форми управління господарством, фінансами, здійснення економічної політики,</p>

	створення сприятливих економічних та фінансових умов для підприємницької діяльності тощо.
Передумови для вивчення дисципліни	Дисципліна «Історія економіки та економічної думки» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Історія України», «Світова історія», «Основи економічних знань», «Економічна теорія», «Економічна географія» вивчених в школі.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» є формування знань про історичний розвиток господарства та економічної думки країн європейської цивілізації для розуміння генезису й закономірностей функціонування економічних систем.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи Zoom, Google Meet, e-mail, мобільні додатки Viber, Telegram, Whats App. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.
Очікувані результати навчання	<p>ПР01.1. Уміти спадкоємно-історично відображати економічні та соціальні реалії та знати перші концепції управління великими господарськими одиницями.</p> <p>ПР01.2. Знати особливості генезису постіндустріального виробництва європейських країн та східний тип модернізації економіки; уміти змодельовати систему ринкової національної економіки в новому інституціональному середовищі.</p> <p>ПР01.3. Усвідомити проблеми розвитку інституціонально-інформаційної (нової) економіки України; знати загальні тенденції формування нового типу економіки та уміти сформулювати і обґрунтувати інноваційні напрями державної економічної політики з врахуванням вимог нового конкурентного середовища.</p> <p>ПР01.4. Знати сутність понять «економічне районування» та «сталий розвиток». Методи оцінки основних макроекономічних показників; сутність, типи, фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної економіки та забезпеченні фінансових ресурсів публічних союзів і держави; знання основних критеріїв та показників економічного зростання країни; засад державної політики стимулювання економічного зростання.</p> <p>ПР01.5. Знати сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні види методів державного регулювання економіки.</p> <p>ПР01.6. Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й фінансових інструментів державного регулювання економіки у країні.</p> <p>ПР04.1. Усвідомити вплив Великих географічних відкриттів на формування світового ринку та його значимість у подальшому суспільному поділу праці та руху капіталів.</p> <p>ПР04.2. Знати економічні функції міста та вплив їх на формування індустріального та ринкового типу економіки.</p> <p>ПР04.3. Знати модель інноваційного типу розвитку суспільства; знати концепцію економічної динаміки та підприємництва та уміти сформувати «інноваційний каркас» національної фінансової системи та економіки.</p>

	<p>ПР04.4. Усвідомити єдність і взаємовпливи глобального і національного у розвитку фінансів і економіки; знати тенденції світового економічного розвитку та уміти обґрунтувати важливість взаємодії держави з її фінансовими можливостями та ринком капіталу в умовах моделі змішаної економіки.</p> <p>ПР16.1. Усвідомити особливості взаємодії та впливів реальної економіки і фінансового господарства, сутність фінансових криз та механізми їх пом'якшення впливу на реальну економіку країни; уміти змодельовати фінансову систему ринкової національної економіки з врахуванням її особливостей.</p> <p>ПР16.2. Знати проблеми розвитку нової економіки України в умовах глобалізації фінансової системи; знати загальні тенденції формування сприятливого інвестиційного середовища та розвитку державно-підприємницького співробітництва у реалізації регіональних і державних програм розвитку інфраструктури економіки.</p> <p>ПР16.3. Знати фінансові механізми демонетизації та монетизації національної економіки в умовах зростання фінансових можливостей споживача. Фінансові механізми підтримки стабільності національної валюти і забезпечення повноцінного виконання її функцій.</p> <p>ПР19.1. Уміти аргументовано пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань сформованих різними економічними школами на основі розуміння основних напрямів їх розвитку.</p> <p>ПР19.2. Знати різноманітність шляхів постіндустріальної модернізації європейських країн та основи формування нової фінансової системи ринкової економіки, знати концепцію економічного лібералізму та уміти протиставляти закони виробництва і закони розподілу в ринковій економіці.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p style="text-align: center;">Змістовний модуль 1. Становлення ринкової економіки та ринкової економічної теорії</p> <p>Тема 1.1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.</p> <p>Тема 1.2. Господарський розвиток первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.</p> <p>Тема 1.3. Особливості господарського розвитку та економічної думки в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. - V ст. н. е).</p> <p>Тема 1.4. Господарство країн європейської цивілізації в період її формування.</p> <p>Тема 1.5. Господарство та економічна думка середньовічних цивілізацій (кінець V – XV ст.).</p> <p>Тема 1.6. Формування передумов ринкової економіки в країнах європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 2. Економіка індустріальних цивілізацій</p> <p>Тема 2.1. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.).</p>

Тема 2.2. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).

Тема 2.3. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства європейської цивілізації (перша половина XX ст.).

Тема 2.4. Розвиток національних економік європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).

Змістовний модуль 3. Сучасна цивілізація та трансформаційні процеси в країнах світу

Тема 3.1. Світове господарство та основні напрями економічної думки та етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).

Тема 3.2. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.

Тема 3.3. Ринкові перетворення в Україні (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)

Тема 3.4. Інституціональна парадигма як концепція нескінченної еволюції

Тема 3.5. Особливості сучасного етапу розвитку теорії інноваційної економіки підприємницького суспільства

Тема 3.6. Сучасні теорії постіндустріального (інформаційного) суспільства.

Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді дискусій, презентацій; опрацювання першоджерел, наукових публікацій у вітчизняних та зарубіжних періодичних виданнях, монографій; обговорення реферативних виступів, тестування, виконання модульних контрольних робіт. Для реалізації мети та завдань курсу аудиторні заняття мають доповнюватись самостійною роботою студентів.

Види контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль: активність в дискусії на лекційних заняттях, усне опитування, перевірка виконання практичних завдань (розрахункових, ситуаційних, доповідей, презентацій), завдань для самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання. Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Політика

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.

Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).

Рекомендовані джерела інформації

1. Історія економіки та економічної думки : підручник / П.І. Юхименко, П.М. Леоненко. К. : Знання, 2011. 646 с.
2. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. Тернопіль : ТНЕУ, 2015 – 792 с.
3. Інституціонально-інформаційна економіка: підручник / А.А. Чухно, П.М. Леоненко, П.І. Юхименко ; за заг. ред. акад. НАН України А.А. Чухна. К.: Знання, 2010. С. 400 – 411.
4. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 476 с.
5. Юхименко П.І. Леоненко П.М. Економічна історія: Підручник. К.: Знання-Прес, 2008. С. 385 - 323.
6. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки : конспект лекцій. Біла Церква. БННВК «Освіта». 2019. 262 с.